Communicatie tussen de huisarts en personen met een verstandelijke beperking

Haio: WUYTS Julie , KUL
Promotor: LEBEER Jo , U.A.
Praktijkopleider: DE WILDE Kristien

Context: Gezien de integratie van zorg voor personen met een verstandelijke beperking (PVB) in de maatschappij steeds meer wordt bevordert, komt de huisarts meer in contact met deze populatie. Verschillende studies beschreven dat PVB enerzijds meer gezondheidsproblemen hebben, anderzijds dat de toegang tot gezondheidszorg talrijke hindernissen vertoont. E?n van deze barri?res wordt gevormd door de soms moeilijke communicatie tussen arts en de PVB. Artsen zijn hier in hun opleiding ook nauwelijks op voorbereid. Het consult met deze bevolkingsgroep stelt echter een specifieke aanpak. Het doel van deze studie is daarom het in kaart brengen van de specifieke noden en vragen van deze doelgroep.

Onderzoeksvraag: 1.Hoe denken de persoon met de verstandelijke beperking (PVB), de familie en begeleiders over het consult? a) Is de huisarts laagdrempelig of wordt vaker een specialist bezocht? b) Hoe verloopt de communicatie tussen PVB en de huisarts, en tussen familie/begeleiders en de huisarts? 2.Zijn de algemene medische noden bij personen met een verstandelijke beperking verschillend van de algemene populatie? 3. Hoe vaak en met wie wordt er naar de huisarts gegaan en wie beslist dit? 4.Doet de huisarts aan preventie? 5.Met welke aspecten moet de huisarts rekening houden wanneer hij een consult voert bij mensen met een verstandelijke beperking?

Methode: Aan de hand van vragenlijsten opgesteld voor zowel de PVB als de ouders en begeleiders werd er navraag gedaan naar de mate van beperking (ernstgraad, eventuele diagnose en ADL-mogelijkheden),de relatie met de huisarts; de tevredenheid op het vlak van communicatie, verwijzing en preventie, wanneer eerder bezoek aan specialist en wat de huisarts nog zou kunnen veranderen. De vragenlijsten werden verstuurd naar 283 voorzieningen in heel Vlaanderen.

Resultaten: We kregen antwoord op 103 vragenlijsten van de ouders/begeleiders en 75 vragenlijsten van de PVB?s verspreid over Vlaanderen. Het grootste deel had een eigen huisarts en had een groot vertrouwen in die huisarts. In de helft van de gevallen consulteerde men eerst een specialist. Vnl. neuroloog, orthopedist, oftalmoloog, NKO-arts gynaecoloog, diabetoloog, psychiater en dermatoloog werden liever geconsulteerd voor chronische of ernstige aandoeningen. Algemene tevredenheid kon geconcludeerd worden wat betreft de communicatie van de huisarts en zijn luisterbereidheid, al kan de uitleg en de interactie met de PVB nog bijgeschaafd worden. Iets meer dan de helft van de PVB?s heeft gezondheidsproblemen en 50% gaat meer dan 1x/jaar maar minder dan 1x/maand naar de huisarts. De meest vernoemde gezondheidsproblemen zijn: neurologische problemen , vnl. epilepsie en gedragsstoornissen (met o.a. ADHD en autisme), luchtwegproblematiek (astma, allergie en gewone bovenste luchtweginfecties), gastro-enterologische aandoeningen (darmstoornissen, darmcarcinoom, maagklachten, reflux), orthopedische aandoeningen(vnl. rug-problematiek, maar ook heup-, knie- en voetproblematiek), neus-,keel-en ooraandoeningen (gehoor vnl.), endocrinologische aandoeningen (met vnl. diabetes en gewichtsproblematiek), cardiale aandoeningen (vnl. hypertensie) en vaatproblemen (varices). Dit profiel is duidelijk verschillend van mensen zonder verstandelijke beperking. Het preventief beleid door de huisarts kan volgens de PVB?s, ouders en begeleide nog beter.

Conclusie: Zowel de PVB als de ouders en begeleiders zijn tevreden over de communicatie binnen

het consult met de huisarts. A.d.h.v. deze thesis hebben we getracht de stem van de persoon met de verstandelijke beperking te laten horen en enkel tips mee te geven voor de huisarts. Goede communicatietechnieken, met voldoende interactie met de PVB, zijn belangrijk en waarbij rekening gehouden moet worden met de frequent voorkomende medische aandoeningen bij deze bevolkingsgroep. Extra inspanningen door de huisarts op het gebied van preventie blijken nodig. Bijkomende bijscholingen voor de huisarts zijn zeker welkom waarbij, extra onderzoek naar de mening van de huisarts hierover nuttig kan zijn.